

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directie Financieringen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2019-0000142791

Uw brief (kenmerk)

Datum 13 september 2019
Betreft Beantwoording Kamervragen van het lid Nijboer (PvdA)
over kapitaalbehoefte TenneT

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik de antwoorden op de vragen van het lid Nijboer (PvdA) aan de minister van Financiën over extra kapitaal voor TenneT voor investeringen in het Duitse netwerk.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

W.B. Hoekstra

2019Z15717

Directie Financieringen

(ingezonden 14 augustus 2019)

Vragen van het lid Nijboer (PvdA) aan de minister van Financiën over extra kapitaal voor Tennet voor investeringen in het Duitse netwerk.

Ons kenmerk
2019-0000142791

1. Kent u het bericht 'Tennet ziet graag Duitse partij als nieuwe aandeelhouder'?

Ja.

2. Klopt het dat Tennet de investeringsverwachtingen voor de komende tien jaar heeft verhoogd met 7 miljard naar 35 miljard euro?

3. Klopt het dat het grootste deel daarvan, 23 miljard euro, nodig is voor het Duitse netwerk?

In 2009 is de Tweede Kamer geïnformeerd¹ over de aankoop van het Duitse Transpower door TenneT. Sindsdien onderhoudt TenneT aan twee kanten van de grens het hoogspanningsnet waarbij het Nederlandse en Duitse deel een geïntegreerd bedrijf zijn gaan vormen. Eind 2015 heeft TenneT de staat, als enig aandeelhouder, formeel verzocht om extra kapitaal ter beschikking te stellen om de wettelijk verplichte investeringen in het Nederlandse net te realiseren. Mijn voorganger is toen tot de conclusie gekomen dat de investeringsagenda in Nederland inderdaad tot een kapitaalbehoefte leidde. In 2016 werd daarom een bedrag van €1.190 miljoen ter beschikking gesteld, waarover de Tweede Kamer is geïnformeerd.² Recent heeft TenneT mij laten weten dat de investeringsagenda inmiddels €35 miljard bedraagt in de periode 2019-2028, voornamelijk als gevolg van de energietransitie. Van deze €35 miljard heeft €23 miljard betrekking op investeringen in Duitsland en €12 miljard betrekking op investeringen in Nederland. Hieruit vloeit een kapitaalbehoefte voort van €4,75 miljard. De verplichtingen in Duitsland zijn niet nieuw, maar zijn de consequentie van de in 2009 gemaakte keuze om een deel van het Duitse hoogspanningsnet aan te kopen.

4. Deelt u de mening dat Nederlandse staatsbedrijven Nederlandse publieke belangen moeten nastreven?

Dat deel ik. Uit de voorliggende Kamerbrief blijkt dat er voordelen zijn behaald uit de grensoverschrijdende activiteiten van TenneT, die ook hebben bijgedragen aan de Nederlandse publieke belangen.

¹ Kamerstukken II 2009/10 28 165, nr. 104.

² Kamerstukken II 2015/16, 28 165, nr. 252.

5. Deelt u de mening dat met investeringen altijd risico's gepaard gaan? Zo ja, welke risico's onderscheidt u, hoe worden deze voor zowel het Nederlandse als het Duitse deel van de benodigde investeringen ingeschat en wilt u daarbij ook specifiek ingaan op het reguleringsrisico in beide landen?

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2019-0000142791

6. Deelt u de mening dat Tennet buitenproportionele risico's loopt buiten Nederland?

De Tweede Kamer is in 2009 (aankoop van het Duitse Transpower) en 2016 (kapitaalstorting Nederlandse deel TenneT) geïnformeerd over de investeringen van TenneT. TenneT opereert in een gereguleerde omgeving, wat verplichtingen met zich meebrengt voor de onderneming. Zowel in Nederland als in Duitsland heeft TenneT de algemene plicht het elektriciteitsnet op zowel land als zee te onderhouden, uit te breiden en energiebronnen (zoals windparken op zee) hierop aan te sluiten.

Ik deel dat met investeringen risico's gepaard gaan. Als de omvang van een investering boven de goedkeuringsdrempel ligt, wordt deze aan mij voorgelegd. Investeren is noodzakelijk voor het voortbestaan van bedrijven, ook voor staatsdeelnemingen. De risico's van een investering hangen af van het type investering en kunnen verschillen per staatsdeelneming. Bij een investering van TenneT is het reguleringsrisico een relevant element om te toetsen. In de beantwoording van het schriftelijk overleg³ is uw Kamer over het reguleringsrisico bij TenneT geïnformeerd.

7. Klopt het dat er gesprekken gaande zijn over deelname van Duitse partijen? Zo ja, zijn dit publieke partijen?

8. Klopt het dat Tennet overweegt naar de beurs te gaan om geld op te halen? Zo ja, wilt u ten aanzien van deze optie om een bij uitstek publieke dienst naar de beurs te brengen, per ommegaande laten weten dat het kabinet daarmee als enig aandeelhouder niet zal instemmen?

9. Wordt ook overwogen om het Duitse deel van het netwerk in Duitse publieke handen over te doen en zou dat niet de optimale oplossing zijn, zodat een publiek Duits netwerkbedrijf de Duitse publieke belangen voor energie- en leveringszekerheid draagt, en een publiek Nederlands bedrijf, Tennet dus, de Nederlandse?

10. Wat zouden redenen zijn om het Duitse deel niet af te bouwen? Moet er dan wellicht een verlies worden genomen op eerdere investeringen in Duitsland van Tennet?

In de voorliggende Kamerbrief worden randvoorwaarden en doelstellingen van het kabinet voor de invulling van de eigenvermogensbehoefte van TenneT geformuleerd. De randvoorwaarden voor de invulling van de eigenvermogensbehoefte zijn dat de publieke belangen voor de Nederlandse energieconsument geborgd blijven en geen risico's ten aanzien van nationale veiligheid worden genomen. In aanvulling daarop streeft het kabinet de volgende doelstellingen na: het behoud van de voordelen van het grensoverschrijdende karakter van TenneT en het verminderen van de financiële risico's van de Nederlandse staat over de Duitse activiteiten.

---

³ Kamerstukken II 2018/19, 28 165, nr. 299.

Met als leidraad de bovenstaande randvoorwaarden en doelstellingen zal het kabinet de komende maanden verschillende opties voor de kapitaalbehoefte uitwerken en onderzoeken of deze opties in de praktijk ook realiseerbaar zijn. Hierbij valt onder meer te denken aan een kapitaalstorting door de Nederlandse staat, de (deel)verkoop van TenneT aan een private partij of een vorm van samenwerking met de Duitse staat. In dit kader vinden onder meer gesprekken met de Duitse overheid plaats.

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2019-0000142791

Gegeven de genoemde randvoorwaarden en doelstellingen ligt het niet voor de hand om geld op te halen via een beursgang.

1) Het Financiële Dagblad, 1 augustus 2019